

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “КОЛНООЧЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява №№ 12636/03, 14118/03, 33393/03 та 36734/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

13 грудня 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Колнооченко та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (S. Botoucharova),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Р. Маруст (R. Maruste),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (R. Jaeger), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 20 листопада 2007 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявами (№№ 12636/03, 14118/03, 33393/03 та 36734/03), поданими до Суду п'ятьма громадянами України — пані Ніною Василівною Колнооченко, п. Володимиром Кузьмичем Шашковим, пані Валентиною Михайлівною Ігнат'євою, п. Валентином Петровичем Стеблиною та пані Ларисою Анатоліївною Дубосар (далі — заявники) 24 березня, 17 квітня, 7 жовтня та 25 вересня 2003 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Юрієм Зайцевим та керівником Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини — пані Іриною Шевчук.
3. 5 травня 2006 року Суд надіслав на комунікацію Уряду скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу стосовно затримки у виконанні рішень, винесених на користь заявників. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті заяви і її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявники народилися у 1939, 1940, 1940, 1937 та 1972 роках відповідно. 30 січня 2007 року другий заявник помер. Листом від 12 квітня 2007 року пані Світлана Іванівна Шашкова, вдова другого заявника, проінформувала Суд про намір підтримувати заяву.
5. До звільнення за скороченням штату перша заявниця працювала в дочірньому підприємстві ВАТ «Південелектромаш» (далі — компанія), яке було державним підприємством. Інші заявники працювали безпосередньо в компанії.
6. В період з січня 2001 року до травня 2004 року (більш детально див. додатки) на користь кожного заявника Новокаховський міський суд Херсонської області виніс одне або більше рішень, що набрали законної сили. Рішеннями їй або йому присуджувались заборгованість по заробітній платі або іншим виплатам, які мали бути стягнені з їх роботодавця.
7. Виконавчі листи за цими рішеннями були передані до відділу державної виконавчої служби Новокаховського міського управління юстиції, який відкрив виконавчі провадження. Державний виконавець неодноразово повідомляв заявників про те, що

стягненню боргів перешкоджало триваюче провадження у справі про банкрутство компанії.

8. У березні 2006 року рішення, винесене на користь першої заявниці, та два з трьох рішень, винесених на користь другого заявника, були виконані повністю. Інші рішення залишаються повністю або частково невиконаними.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

9. Відповідне національне законодавство було викладене в рішенні у справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine, № 67534/01, пункти 16–19, рішення від 27 липня 2004 року) та «Трихліб проти України» (Trykhlіb v. Ukraine, № 58312/00, пункти 25–32, рішення від 20 вересня 2005 року).

ЩОДО ПРАВА

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

10. Відповідно до пункту 1 правила 42 Регламенту Суду Суд вирішує об'єднати заяви на підставі спільного фактичного та правового підґрунтя.

II. ЩОДО *LOCUS STANDI* ПАНІ ШАШКОВОЇ

11. Після смерті другого заявника пані Шашкова, його вдова, проінформувала Суд про своє бажання підтримувати заяву свого померлого чоловіка.

12. Уряд-відповідач зазначив, що заявника повинен замінити його законний спадкоємець. Він не надав жодних заперечень проти участі пані Шашкової як спадкоємця заявника.

13. З огляду на обставини справи та надану йому інформацію, Суд вважає, що вдова другого заявника є правомочною продовжити провадження у справі замість заявника (див. рішення у справі «Шаренок проти України» (Sharenok v. Ukraine) від 22 лютого 2005 року, № 35087/02, пункти 10–12). Однак у подальшому посилання буде робитися на другого заявника.

III. МЕЖІ СПРАВИ

14. Суд зазначає, що після того, як справу було передано на комунікацію відповідному Уряду-відповідачу та після запрошення Суду надати зауваження щодо суті скарг, третя заявниця та четвертий заявник додатково поскаржилися на неспроможність національних органів влади стягнути певні інші борги на їх користь.

15. На думку Суду, нові скарги не є уточненням первинних скарг третьої заявниці та четвертого заявника, поданих до Суду більше трьох років до того і стосовно яких сторони надали свої коментарі. Отже, Суд не вважає належним розглядати це питання (див., наприклад, рішення у справі «Жмак проти України» (Zhmak v. Ukraine) від 29 червня 2006 року, № 36852/03, пункти 11–12).

IV. СКАРГИ СТОСОВНО НЕВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

16. Заявники скаржились на невиконання органами державної влади рішень, винесених на користь заявників у належний час. Вони посилалися на пункт 1 статті 6 Конвенції або статтю 1 Першого протоколу, у яких, зокрема, зазначено таке:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

17. Уряд утримався від надання будь-яких зауважень щодо прийнятності та суті скарг заявників.

А. Щодо прийнятності

18. Суд зазначає, що ці скарги не є повністю необґрунтованими у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі він зазначає, що вони не є неприйнятними за будь-яких інших підстав. Отже, вони повинні бути оголошені прийнятними.

Б. Щодо суті

19. Суд зауважує, що затримки у виконанні рішень, винесених на користь заявників, становлять приблизно від трьох до семи років.

20. Суд нагадує, що він уже констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у низці подібних справ, включно зі справами, боржником в яких виступало те саме державне підприємство — ВАТ «Південелектромаш» (див., наприклад, згадану вище справу «Трихліб проти України» (Trykhliv v. Ukraine), пункти 52–53, справу «Черняєв проти України» (Chernyayev v. Ukraine), № 15366/03, пункти 19–20 та 25–26, рішення від 26 липня 2005 року, та справу «Анацький проти України» (Anatskiy v. Ukraine), № 10558/03, пункти 21–23, рішення від 13 грудня 2005 року).

21. Проаналізувавши всю надану йому інформацію, Суд вважає, що Уряд не надав жодного факту чи аргументу, що здатні переконати його дійти іншого висновку у цій справі.

22. Отже, було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу.

V. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

23. Без посилання на жодне з положень Конвенції або протоколів до неї перша заявниця далі скаржилась, що вона була несправедливо звільнена за скороченням штату. Вона стверджувала, що звільнення було пов'язане з поданням заяви до Суду. Вона не надала жодних доказів на підтвердження своїх тверджень, а також не проінформувала Суд про те, чи оскаржувала вона своє звільнення у національних судах.

24. Детально розглянувши ці скарги заявників у світлі всіх наявних матеріалів та в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, Суд не встановив жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

25. Звідси випливає, що ця частина заяви повинна бути оголошена непринятною як повністю необґрунтована відповідно до пунктів 1, 3 та 4 статті 35 Конвенції.

VI. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

26. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

27. Заявники вимагали наступні суми як відшкодування моральної шкоди:

- пані Ніна Колнооченко — 2500 євро;
- п. Володимир Шашков — 3500 євро;
- пані Валентина Ігнат'єва — 5000 євро;
- п. Валентин Стеблина — 2800 євро;
- пані Лариса Дубосар — 8000 євро.

Пан Стеблина та пані Дубосар вимагали виплатити належні їм борги за судовими рішеннями як матеріальну шкоду.

28. Уряд оскаржив вимоги стосовно моральної шкоди.

29. Суд вважає, що Уряд повинен виплатити непогашену заборгованість, належну п. Стеблині та пані Дубосар за рішеннями, винесеними на їх користь, які перелічені у додатку. Далі він зауважує, що інші заявники не надавали жодних вимог щодо виплати боргу або щодо будь-якої іншої матеріальної шкоди протягом встановленого для цього строку; отже, Суд нічого їм не присуджує.

30. Суд також бере до уваги, що заявники, напевне, мали зазнати моральної шкоди. Здійснюючи свою оцінку на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявникам такі суми:

- пані Ніні Колнооченко — 900 євро;
- пані Світлані Шашковій (за п. Володимира Шашкова) — 2000 євро;
- пані Валентині Ігнат'євій — 2000 євро;
- п. Валентину Стеблині — 1800 євро;
- пані Ларисі Дубосар — 2500 євро.

В. Судові витрати

31. За цим пунктом заявники вимагали такі суми:

- пані Ніна Колнооченко — 2200 грн. (350 євро) на юридичні послуги та 50 євро на оплату послуг пошти;
- п. Володимир Шашков — 150 євро юридичних послуг та 39 євро на оплату послуг пошти;
- пані Валентина Ігнат'єва — 2500 грн. (397 євро) на юридичні послуги та 250 грн. (39 євро) на оплату послуг пошти;
- п. Валентин Стеблина — не подавав вимог за цим пунктом;
- пані Лариса Дубосар — 2500 грн. (397 євро) на юридичні послуги та 61,71 грн. (10 євро) на оплату послуг пошти.

Заявники (окрім п. Стеблини) надали документальні докази сум, яких вони вимагали на відшкодування юридичних зборів. Лише п'ята заявниця надала квитанції за поштові послуги, що підтверджували ту суму, якої вона вимагала.

32. Уряд оскаржив ці вимоги.

33. Суд повторює, що для включення судових витрат до суми, що присуджується за статтею 41, повинно бути встановлено, що вони були дійсно та необхідно понесеними для попередження порушення або отримання відшкодування за порушення Конвенції та були

обґрунтованими відносно їх кількості (див., з-поміж багатьох інших, справу *Nilsen and Johnsen v. Norway* [GC], заява № 23118/93, пункт 62, ECHR, 1999-VIII).

34. Суд вважає, що у цій справі не було повністю дотримано цих вимог. Він зазначає, що ця справа не була особливо складною і заявники вперше проінформували Суд про своє представництво у своїх остаточних письмових зауваженнях, поданих до Суду. Далі Суд зазначає, що заявникам було надано дозвіл використовувати російську мову для ведення письмового провадження у Суді, відповідно будь-які витрати на переклад та засвідчення документів, що подавались до Суду, були непотрібними. З огляду на надану йому інформацію та викладені вище міркування, Суд присуджує кожному з заявників, окрім п. Стеблини, 50 євро судових витрат.

С. Пеня

35. Суд вважає за доцільне призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Постановляє, що вдова другого заявника є правомочною продовжити провадження у справі замість заявника;
3. Визнає скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу стосовно затримки у виконанні рішень, перелічених у додатку, прийнятними, а решту скарг неприйнятними;
4. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
5. Постановляє, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;
6. Постановляє, що:
 - (a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникам наступні суми справедливої сатисфакції:
 - пані Ніні Колнооченко — 900 (дев'яtsel) євро моральної шкоди і 50 (п'ятдесят) євро судових витрат плюс будь-який податок, який може бути нарахований на згадані вище суми та стягнуто з неї;
 - пані Світлані Шашковій (за п. Володимира Шашкова) — 2000 (дві тисячі) євро моральної шкоди та 50 (п'ятдесят) євро судових витрат плюс будь-який податок, який може бути нарахований на згадані вище суми та стягнуто з неї;
 - пані Валентині Ігнат'євій — 2000 євро моральної шкоди та 50 (п'ятдесят) євро судових витрат плюс будь-який податок, який може бути нарахований на згадані вище суми та стягнуто з неї;
 - п. Валентину Стеблині — 1800 (тисячу вісімсот) євро моральної шкоди плюс будь-який податок, який може бути нарахований на згадані вище суми та стягнуто з нього, а також заборгованість за рішенням від 13 червня 2002 року, яка досі належна до виплати;
 - пані Ларисі Дубосар — 2500 (дві тисячі п'ятсот) євро моральної шкоди та 50 (п'ятдесят) євро судових витрат плюс суму будь-якого податку, який може бути нарахований на згадані вище суми та стягнуто з неї, а також заборгованість за рішеннями від 20 січня 2001 року, 25 грудня 2002 року та 31 жовтня 2003 року, яка досі належна до виплати;
 - (b) вказані вище суми повинні бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (c) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;

7. Відхиляє решту вимог заявників стосовно справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено в письмовій формі 13 грудня 2007 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова

ДОДАТОК

Стан виконання рішень, винесених на користь заявників

Заявник	Дата винесення рішення	Дата або стан виконання	Присуджена сума грн. (євро)
пані Колнооченко	21 листопада 2002 року	10 березня 2006 року	2460 (476,41)
п.Шашков	11 січня 2001 року 11 березня 2003 року 20 травня 2004 року	1 березня 2006 року 1 березня 2006 року ¹ не виконано	5633 (1,106,50) 7082 (1,238,46) 12392,49 (2019,73)
пані Ігнат'єва	25 вересня 2001 року 10 листопада 2003 року	не виконано не виконано	710 (145,27) 5381,20 (902,20)
Пан Стеблина	13 червня 2002 року	не виконано	15438,63 (3182,33)
Пані Дубосар	20 січня 2001 року 25 грудня 2002 року 31 жовтня 2003 року	не виконано не виконано не виконано	805 (157,97) 2377,58 (447,45) 1600 (265,39)

¹. Ця сума включала 5633 грн. присуджена 11 січня 2001 року.